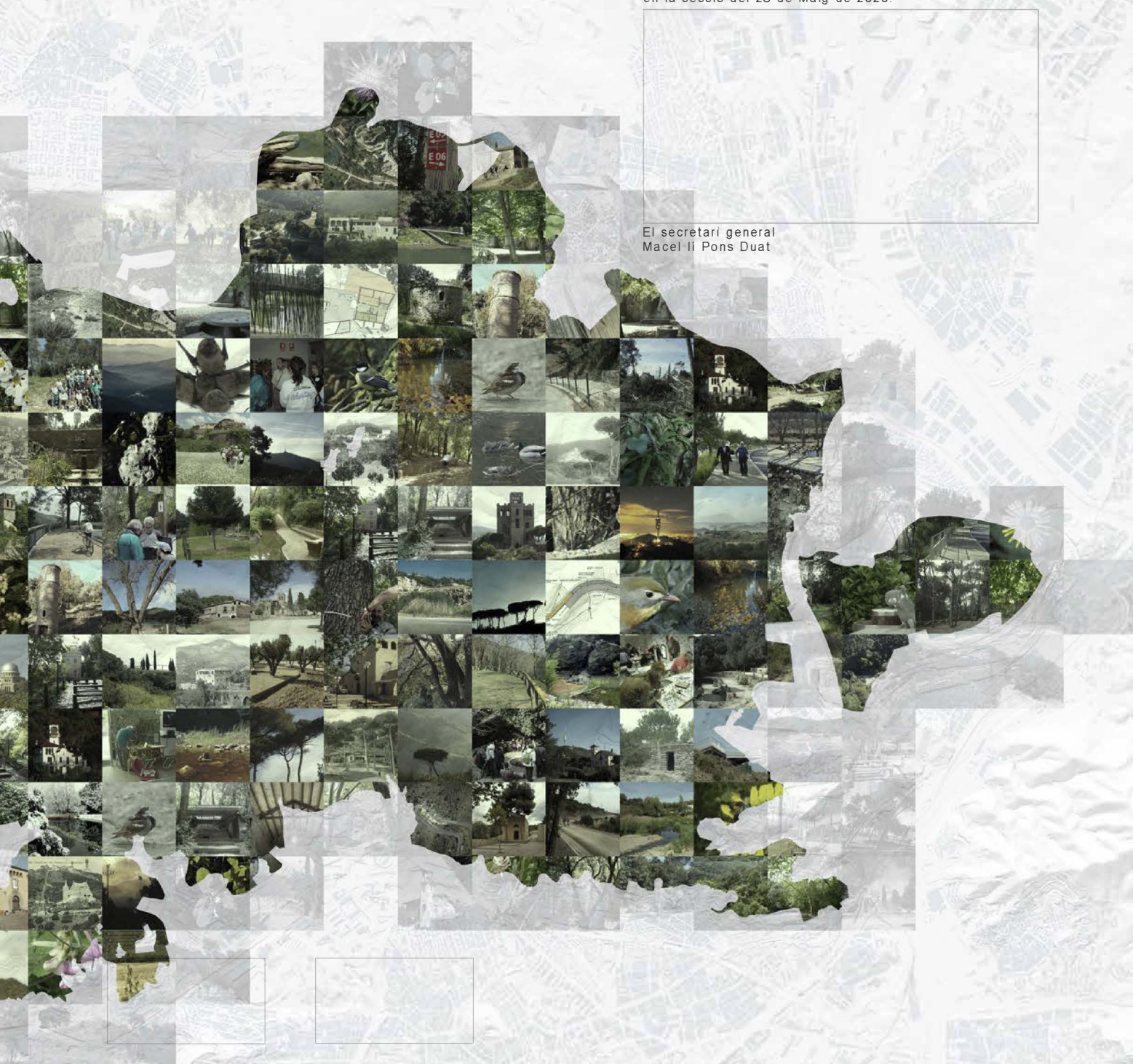

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL I DEL PAISATGE DEL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA

Març 2020

Aprovació i verificació del text refós pel Consell Metropolità de l'Àrea Metropolitana de Barcelona en la sessió del 28 de Maig de 2020.

El secretari general
Macel·lí Pons Duat

Promou

Generalitat de Catalunya / Diputació de Barcelona / Àrea Metropolitana de Barcelona / Ajuntaments de municipis amb terme municipal dins del Parc / Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola

Comissió institucional

Departament de Territori i Sostenibilitat [DTES] de la Generalitat de Catalunya

Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació de la Generalitat de Catalunya

Diputació de Barcelona [DIBA]

Àrea Metropolitana de Barcelona [AMB]

Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola [CPNSC]

Ajuntaments de Barcelona, Cerdanyola del Vallès, Esplugues de Llobregat, Molins de Rei, Montcada i Reixac, el Papiol, Sant Cugat del Vallès, Sant Feliu de Llobregat i Sant Just Desvern.

Ponència tècnica

Ferran Miralles. President. Direcció general de Polítiques Ambientals i Medi Natural. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya.

Ramon Mª Torra. Àrea Metropolitana de Barcelona.

Josep Mª Carreras. Àrea Metropolitana de Barcelona.

Josep Mª Carrera. Àrea Metropolitana de Barcelona.

Camil Cofan. Direcció General d'Ordenació del Territori i Urbanisme. Departament de Territori i Sostenibilitat. Generalitat de Catalunya.

Xavier Clopés i Enric Vadell. Direcció General d'Ecosistemes Forestals i Gestió del Medi. Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca i Alimentació. Generalitat de Catalunya.

Carles Castell. Diputació de Barcelona.

Carles Dalmases. Diputació de Barcelona.

Lígia Espejo. Diputació de Barcelona.

Miquel Àngel Verdugo. Diputació de Barcelona.

Marià Martí. Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola.

Rafael Bellido. Ajuntament de Sant Feliu de Llobregat.

Marta Bunyesch. Ajuntament de Montcada i Reixac.

Jaume Escoda i Joan Mamano. Ajuntament d'Esplugues de Llobregat.

Tànit Guàrdia. Ajuntament del Papiol.

Robert Juvé i Joan Torra. Ajuntament de Molins de Rei.

Elena Martí. Ajuntament de Cerdanyola del Vallès.

Amèlia Mateos. Ajuntament de Barcelona.

Antoni Serra i Xavier Ludevid. Ajuntament de Sant Cugat.

Àngels Ulla. Ajuntament de Sant Just Desvern.

Oriol Monclús. Secretari. Àrea Metropolitana de Barcelona.

Secretaria tècnica

Antoni Alarcón. Barcelona Regional.

Antoni Farrero. Àrea Metropolitana de Barcelona.

Equip redactor AMB PEPNat

Eugènia Vidal i Kyriaki Ilousi arquitectes; Laura Cid ambientòloga; Patricia Garcia i Minerva Campos biòlogues; Eloi Artau, enginyer de camins, canals i ports; Aina Alemany, Adrià Alvarez, Pedro Cabezas, Alejandro Cuesta, Paula Esquinas, Helena Font, Maite Inchausti, Diego López, Paloma Mosto, Ferran Oriol Artigas, Eliana Pérez, Sergi Pons, Jordi Rosich, Laia Vandellós, Helena Valls, Javier Vincent, estudiants d'arquitectura, geografia, camins, canals i ports, i ciències ambientals.

Oriol Monclús, assessorament legal.

Col·laboradors:

Servei de Planejament Urbanístic de l'AMB.

Barcelona Regional.

Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola.

- I. DOCUMENT COMPRESIU**
- II. MEMÒRIA DESCRIPTIVA I JUSTIFICATIVA**
 - 1. Introducció
 - 2. Objecte del PEPNat
 - 3. Àmbit d'actuació
 - 3.1. Encaix territorial
 - 3.2. Definició de l'àmbit
 - 4. Marc legal i normatiu
 - 5. Síntesi de l'estat actual
 - 5.1. Estat i evolució dels valors ecològics de la Serra de Collserola
 - 5.2. Valorització dels recursos naturals
 - 5.3. L'ús públic
 - 5.4. El patrimoni construït
 - 5.5. Infraestructures
 - 5.6. El planejament territorial i sectorial
 - 5.7. Espais perimetrals
 - 5.8. Conclusions de la diagnosi
 - 6. Alternatives considerades
 - 7. Participació ciutadana i tramitació administrativa
 - 8. Ordenació proposada
 - 8.1. Objectius i criteris generals
 - 8.2. Descripció i justificació de la proposta
 - 8.2.1. Model de preservació i millora dels valors ecològics
 - 8.2.2. Model de valorització dels recursos naturals
 - 8.2.3. Model d'ús públic
 - 8.2.4. Model en relació al patrimoni construït
 - 8.2.5. Model per a les infraestructures i els serveis
 - 8.2.6. Espai funcional adjacent al PEPNat
- III. NORMATIVA**
- IV. ESTUDI AMBIENTAL ESTRATÈGIC I DOCUMENT RESUM**
- V. PARTICIPACIÓ CIUTADANA**
- VI. AGENDA I AVALUACIÓ ECONÒMICA I FINANCERA**
- VII. PLÀNOLS**

ANNEX 1. Eina multicriteri

ANNEX 2. Fitxes de l'Espai funcional

ANNEX 3. Criteris i catàleg de projectes de connectivitat social i ecològica de l'Espai funcional

ANNEX 4. Estratègies de restauració de les pedreres

ANNEX 5. Estudi de mobilitat

ANNEX 6. Inventari dels elements d'interès especialment rellevant

ANNEX 7. Inventari dels sistemes naturals, dels hàbitats i de les espècies de fauna i de flora

ANNEX 8. Inventari del patrimoni geològic

ANNEX 9. Inventari del patrimoni cultural

ANNEX 10. Inventari de camins

ANNEX 11. Informe final procés de participació ciutadana (Avanç de Pla)

ANNEX 12. Informe final procés de participació ciutadana (Aprovació inicial)

Text refós

PLA ESPECIAL DE PROTECCIÓ DEL MEDI NATURAL I DEL PAISATGE DEL PARC NATURAL DE LA SERRA DE COLLSEROLA

Març 2020

I. DOCUMENT COMPRESIU

Generalitat
de Catalunya

Diputació
Barcelona

AMB
Àrea Metropolitana
de Barcelona

Parc de
Collserola
Consorci del Parc Natural
de la Serra de Collserola

I. Document comprensiu

1. Introducció	3
2. Objecte del PEPNat	3
3. Antecedents	3
4. Contingut	3
5. Suspensió de llicències i tramitació de procediments	6
6. Encaix territorial i àmbit del PEPNat	6
7. Síntesi de l'estat actual i objectius generals	6
8. Alternatives considerades	8
9. Participació ciutadana i tramitació administrativa	8
10. Ordenació proposada	9

1. Introducció

El Pla especial de protecció del medi natural i del paisatge del Parc Natural de la Serra de Collserola, en endavant PEPNat, es redacta de conformitat amb el previst al Conveni interadministratiu signat en data 1 d'octubre de 2014 per la Generalitat de Catalunya, mitjançant el Departament d'Agricultura, Ramaderia, Pesca, Alimentació i Medi Natural i el Departament de Territori i Sostenibilitat; l'Àrea Metropolitana de Barcelona (en endavant AMB); i el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola. Posteriorment, en data 3 de novembre de 2016 es va signar una addenda al Conveni per a la incorporació de la Diputació de Barcelona i la reestructuració de la governança del Pla.

El PEPNat revisa el Pla especial d'ordenació i protecció del medi natural del Parc de Collserola [PEPCo], és a dir, l'aprovació definitiva del nou pla especial comporta la derogació del PEPCo vigent.

El Consell Metropolità va aprovar l'Avanç del PEPNat en data 27 de gener de 2015, el document d'aprovació inicial en data 24 de juliol de 2018 i el corresponent a l'aprovació provisional en data 30 d'abril de 2019.

MPGMCo

En paral·lel al Pla especial, s'està redactant i tramitant la Modificació del Pla general metropolità en l'àmbit del Parc Natural de la Serra de Collserola (en endavant MPGMCo o Modificació). El Consell Metropolità en va aprovar l'Avanç en data 25 d'octubre de 2016 i el document d'aprovació inicial i provisional en data 24 de juliol de 2018 i 30 d'abril de 2019 respectivament.

2. Objecte del PEPNat

L'objecte del PEPNat és l'ordenació i regulació dels usos i les activitats d'acord amb els objectius del Parc Natural de protecció, conservació i millora del patrimoni natural i dels valors geològics, biològics, ecològics, paisatgístics, etnològics, agrícoles i culturals d'aquest espai natural de protecció especial (en endavant espai protegit o espai), inclòs al Pla d'espais d'interès natural (en endavant PEIN).

3. Antecedents

Des del punt de vista tan urbanístic com ambiental, la preocupació per la protecció de la serra de Collserola ha estat present en tots els plans que s'han anat desenvolupant.

Els documents urbanístics més rellevants són el Pla comarcal de Barcelona (1953), el Pla general metropolità (1976) i el Pla especial de protecció i ordenació del medi natural del Parc de Collserola (PEPCo) (1987), aquests dos últims encara vigents en aquests moments.

Posteriorment, el Pla territorial parcial de la regió metropolitana de Barcelona (PTMB, 2010) estableix un sistema d'espais oberts d'especial protecció entre els quals hi figura en un lloc destacat la serra de Collserola.

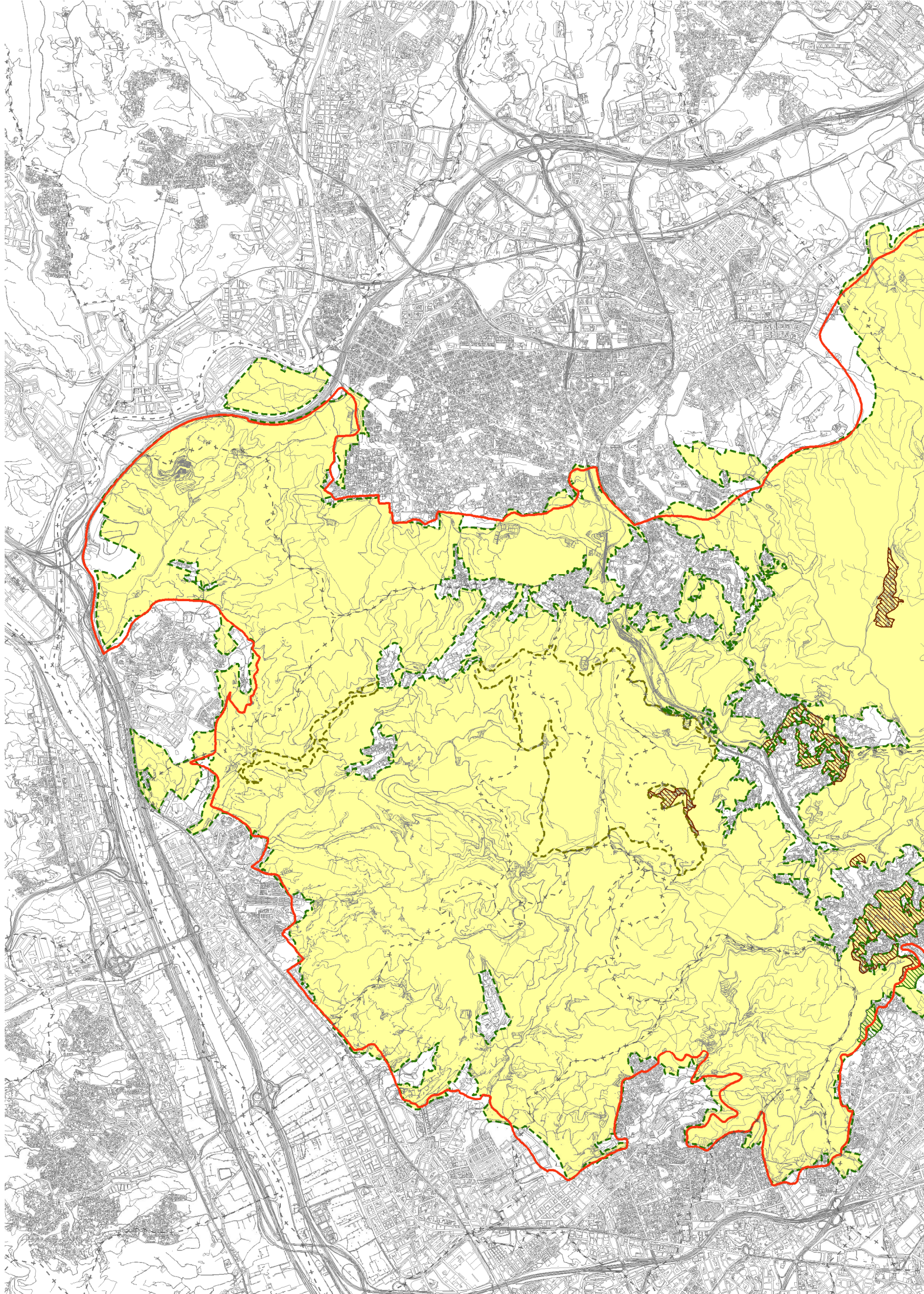
Des del punt de vista de la legislació mediambiental, l'any 1985 s'aprovà la Llei d'espais naturals, que es va desenvolupar l'any 1992 amb el Pla d'espais d'interès natural, que inclou la serra de Collserola.

L'any 2006 la serra de Collserola passa a formar part de la Xarxa Natura 2000 i, finalment, l'any 2010, mitjançant el Decret 146/2010 de 19 d'octubre, es declara el Parc Natural de la Serra de Collserola i de les reserves naturals parcials de la Font Groga i de la Rierada-Can Balasc.

4. Contingut

El Pla consta dels següents documents:

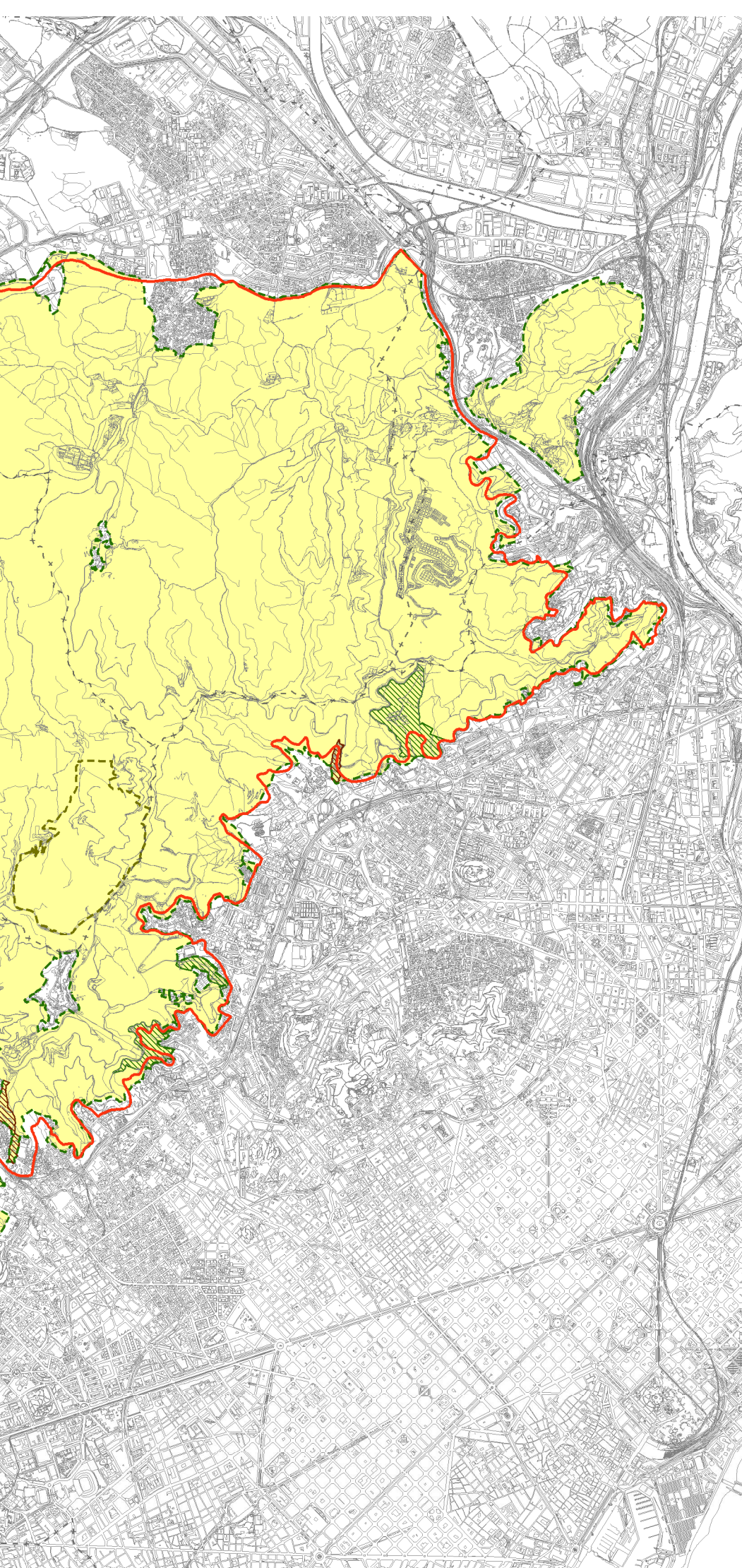
- Memòria descriptiva i justificativa
- Normativa
- Estudi Ambiental Estratègic i Document resum
- Programa de participació ciutadana
- Agenda i avaluació econòmica i financera
- Plànols d'informació i d'ordenació
- Annexes

Àmbit del PEPNat i de suspensió de llicències i tramitació de procediments

- Àmbit de suspensió de llicències i tramitació de procediments
- Límit Parc Natural
- Límit Reserves Naturals Parcials
- ERE 1: Àmbits d'ordenació específica
- ERE 2: Àmbit d'enllaç
- Límit PEPCo

Font: AMB

E: 1:50.000

5. Suspensió de llicències i tramitació de procediments

En tot l'àmbit del PEPNat (que es reproduïx a les pàgines anteriors) s'altera, en major o menor mesura, l'ordenació vigent.

En aquest sentit, es proposa suspendre, en aquest àmbit, la tramitació de plans urbanístics derivats concrets i de projectes de gestió urbanística i d'urbanització, així com l'atorgament de llicències de parcel·lació de terrenys, edificació, reforma, rehabilitació o enderrocament de construccions, d'instal·lació o ampliació d'activitats o usos concrets i d'altres autoritzacions municipals connexes establertes per la legislació sectorial. S'exceptuen els instruments o atorgaments de llicències i altres autoritzacions que estiguin fonamentades en el règim vigent que siguin compatibles amb les determinacions del nou planejament aprovat inicialment.

6. Encaix territorial i àmbit del PEPNat

Encaix territorial

Collserola és un fet geogràfic important; la seva posició entre els rius Besòs i Llobregat, separant les planes del Vallès del Pla de Barcelona, ha configurat la peculiar estructura d'anella de l'àrea metropolitana de Barcelona.

El seu relleu, de major pendent respecte dels espais més planers que l'envolten, l'han preservat del creixement urbà indiferenciat i avui, al mig d'una àrea densament poblada i congestionada, hi trobem un territori biodivers, agrícola i forestal, ben conservat, que pot ser un factor crucial en l'equilibri ambiental i ecosistèmic de l'àrea metropolitana.

Situació del Parc en relació amb la xarxa d'espais oberts i protegits

Quatre dels grans connectors ecològics definits pel PTMB fan referència al Parc Natural de la Serra de Collserola. No obstant, el context metropolità del Parc en limita la connectivitat i incrementa l'aïllament amb els espais circumveïns, fet que pot comprometre la preservació dels valors ecològics i la biodiversitat.

Àmbit

L'àmbit del PEPNat comprèn:

a. Els terrenys declarats com a Parc Natural de la Serra de Collserola d'acord amb la delimitació definitiva aprovada pel Decret 146/2010. Formen part del Parc natural:

- Àmbit de les reserves naturals parcials. Comprèn els terrenys declarats reserva natural parcial de la Rierada-Can Balasc (383 Ha) i de la Font Groga (117 Ha).
- Espais de regulació especial. Correspon a les àrees delimitades amb caràcter indicatiu a l'annex 1.1 del Decret 146/2010. El PEPNat inclou la delimitació definitiva d'aquests espais.

La superfície total d'aquest àmbit és de 8.156 hectàrees.

b. S'incorpora també un Espai funcional que comprèn els terrenys situats fora de l'àmbit territorial de l'espai PEIN Serra de Collserola que, per les seves característiques o per la seva funcionalitat, són necessaris per a garantir el compliment dels objectius de protecció i millora de la biodiversitat del Parc natural. El Pla delimita aquest espai, que inclou tant àmbits interiors com àmbits perimetrals, i hi estableix directrius i recomanacions. La superfície total d'aquest àmbit és de 3.676 hectàrees.

7. Síntesi de l'estat actual i objectius generals

La diagnosi del PEPNat s'estructura a partir de l'anàlisi dels principals components i valors socioambientals del Parc, els quals s'organitzen d'acord als següents punts:

- Estat i evolució dels valors ecològics de la serra de Collserola
- Valorització dels recursos naturals
- L'ús públic
- El patrimoni construït
- Infraestructures
- El planejament territorial i sectorial
- Espais perimetrals

Els objectius que guien el present Pla especial són els mateixos que els de la MPGM (que s'està redactant i tramitant en paral·lel), per tant cal tenir en compte que el Pla no permetrà assolir tots els objectius plantejats sinó que serà mitjançant la combinació dels dos instruments (el present PEPNat i la MPGM) que es podran assolir aquests objectius.

Conclusions de la diagnosi	Objectius generals
<p>Ecologia i preservació de la biodiversitat Ens trobem davant un marc ecològic canviant que difícilment pot ser governat mitjançant normes rígides i estàtiques. La integritat del Parc es fonamenta en la preservació de la biodiversitat, el manteniment dels processos ecològics i el control de les perturbacions. Els gestors necessiten, a més d'un marc normatiu general, eines dinàmiques per valorar adequadament els projectes que incideixen en aquest espai.</p>	<p>1 Mantenir i millorar les condicions ambientals del Parc que inclouen els factors biòtics i abiòtics, la conservació de la biodiversitat, dels habitats i dels processos ecològics.</p>
<p>Espais perimetrals Els espais perimetrals juguen un paper molt rellevant en la connectivitat interior i exterior d'aquest espai. Són particularment importants per la gestió del Parc i són els que li marquen la permeabilitat i la funcionalitat ecològica. En les zones perimetrals és on es manifesten els principals focus de tensió entre el Parc i el seu entorn urbanitzat.</p>	<p>2 Millorar les condicions de les vores del Parc per tal de disminuir els riscos, assegurar la connectivitat ecològica amb els espais oberts de l'entorn, facilitar l'accessibilitat dels usuaris al Parc i corregir el caràcter suburbà d'aquests espais.</p>
<p>Model d'ús social El model d'ús social contemplat al PEPCo ha estat útil durant molts anys, però actualment està clarament superat. No només per l'increment d'activitats que ens ha portat fins a una situació pròxima a la saturació, sinó també per les noves activitats que han anat sorgint des de l'aprovació del PEPCo l'any 1987.</p>	<p>3 Gestionar de forma sostenible l'ús social del Parc dins del context metropolità, incidint en l'ús i el foment d'energies netes.</p>
<p>Les activitats de valorització dels recursos naturals Cal entendre les activitats primàries que es desenvolupen al Parc com activitats econòmiques que, pel damunt de tot, tenen la finalitat d'ajudar a la gestió de la biodiversitat i disminuir la vulnerabilitat front els diferents riscos. Entre aquestes activitats destaquen la forestal, l'agrícola i la ramadera.</p>	<p>4 Mantenir i adequar les activitats d'aprofitament dels recursos naturals i fomentar l'economia verda.</p>
<p>Serveis ecosistèmics A la serra de Collserola s'hi ofereix una gran quantitat de serveis ecosistèmics, des de serveis d'aprovisionament fins a serveis culturals i de lleure per poder prestar tots aquests serveis i equilibrar-los a la demanda diferencial, la normativa i la zonificació actual tenen les seves limitacions les quals s'han anat manifestant al llarg d'aquests anys de gestió des de l'aprovació del PEPCo l'any 1987.</p>	<p>5 Conèixer i valorar els serveis ecosistèmics, aprofundint en la recerca de Collserola com a espai de coneixement.</p>
<p>Patrimoni A excepció de les edificacions tradicionals transformades en restaurants o serveis dotacionals del parc la regulació estricta dels usos admesos – que cal emmarcar en un context de contenció del procés d'urbanització de la serra de Collserola- ha tingut l'efecte no desitjat de desincentivar la inversió per a la conservació i millora del patrimoni construït.</p>	<p>6 Mantenir i millorar el patrimoni arquitectònic, històric i cultural.</p>
<p>Paisatge El binomi usos-activitats i valors ecològics és el que conforma el paisatge del Parc, un aspecte que el planejament ha de modular amb la seva aplicació, mantenint i millorant les característiques del paisatge existent, sense subvertir-lo ni banalitzar-lo i, en tot cas, incrementant-ne el valor.</p>	<p>7 Modular convenientment el paisatge i minimitzar els impactes.</p>
<p>Model de gestió Des de l'aprovació del PEPCo, l'existència d'un òrgan de gestió permanent dotat de pressupost ha permès treballar en la línia de garantir la preservació dels valors ecològics fent-ho compatible amb el desenvolupament de l'ús social del Parc en un context metropolità. Transcorreguts més de 30 anys des de l'aprovació del PEPCo l'any 1987, s'ha de dotar de coherència el model enfortint la relació entre la diversitat d'administracions amb incidència sobre el territori i el desplegament de la normativa sectorial i el planejament que conflueixen en l'àmbit del Parc.</p>	<p>8 Establir un règim de gestió activa i directa basat en models de col·laboració público-privats.</p>
<p>Instrument de regulació El medi natural evoluciona constantment, amb unes dinàmiques pròpies no subjectes a una planificació fixa a llarg termini, al mateix temps que les estratègies per a conservar i millorar els valors naturals no es poden establir de manera definitiva.</p>	<p>9 Apostar per un instrument de regulació obert, flexible i adaptable a la realitat canviant del territori i la societat.</p>

Taula 1: Conclusions de la diagnosi i objectius generals del PEPNat.

8. Alternatives considerades

En la fase d'Avanç es van considerar les alternatives següents:

- Alternativa 0: mantenir vigent el PEPCo.
- Alternativa 1: Pla especial centrat en l'ordenació dels recursos naturals.
- Alternativa 2: Pla especial de naturalesa híbrida, que inclogui aspectes del medi natural i de caire urbanístic.
- Alternativa 3: Igual que l'alternativa 2, però incorporant-hi l'estudi d'un espai funcional més enllà dels límits del Parc.

Les tres alternatives plantejaven la redacció de un nou Pla especial, però amb diferents formes d'abordar l'ordenació del territori, incorporant o no els aspectes urbanístics, o integrant els valors de l'Espai funcional del Parc. L'alternativa 3 és la que es va valorar més favorablement des del punt de vista ambiental. Per això, en la fase d'aprovació inicial s'ha partit d'aquesta alternativa, desenvolupant-la i ajustant-la d'acord amb els informes i suggeriments rebuts en el marc de la tramitació administrativa del Pla.

Aquesta opció inclou la visió d'un espai funcional adjacent al PEPNat i permet disposar de més elements per resoldre millor qüestions clau com són: la connectivitat ecològica, la reconfiguració d'aspectes relacionats amb els usos i activitats, l'accessibilitat, la gestió més àmplia del règim de pertorbacions ambientals, i, finalment, la relació i configuració dels teixits urbans que circumden el Parc.

9. Participació ciutadana i tramitació administrativa

Posteriorment a l'aprovació de l'Avanç i del Programa de participació el 27 de gener de 2015, es va trametre el document a l'Oficina Territorial d'Acció i Avaluació Ambiental de Barcelona (OTAAA) sol·licitant l'inici del procediment d'avaluació ambiental estratègica del PEPNat, i es va exposar a informació pública pel termini de tres mesos. En data 28 de maig de 2015 es va emetre el Document d'abast i en data 5 de maig i 10 de juliol de 2015 es van emetre els informes de la Comissió d'Urbanisme Metropolità i la Subcomissió de Barcelona.

Diagrama 1: Fases de la participació ciutadana.

Informació pública del document d'Avanç

Per assolir els objectius del programa de participació ciutadana s'ha apostat i s'aposta per una metodologia flexible i oberta, considerant cada fase del procés (veure diagrama 1). La fase d'informació pública de l'Avanç s'ha desenvolupat mitjançant tres canals de participació:

1. Sessions d'informació i participació. El resultat d'aquestes sessions és de 594 suggeriments formulats agrupats en 11 eixos temàtics.
2. Presentació de suggeriments per escrit. Durant el termini, que ha transcorregut entre el 16 de febrer de 2015 i el 18 de maig de 2015, es van rebre 19 escrits de particulars i Ajuntaments del Parc. Els escrits i informes es responen de manera individualitzada al document de Participació ciutadana.
3. Consulta i descarrega del web de l'Àrea Metropolitana de Barcelona, on mitjançant un formulari també es podien enviar suggeriments al document.

Informació pública del document aprovat inicialment

La fase d'informació pública de l'aprovació inicial (del 10 d'agost de 2018 fins al 10 de gener de 2019) s'ha desenvolupat mitjançant sis canals de participació:

1. Sessions territorials i sectorials. S'han rebut fins a 578 aportacions de la ciutadania.
2. Punts mòbils, als punts d'informació del Parc, en cap de setmana: 10, 18 i 24 de novembre
3. Dissabte participatiu: 24 de novembre.

4. Canals de contacte virtual, ja sigui a través de correu electrònic o amb la complementació de l'enquesta online (30 enquestes)
5. Consultes tècniques, amb cita prèvia a la seu de l'AMB, amb els serveis tècnics del PEPNat (35 consultes)

Arrel del procés de participació es van rebre 136 escrits d'al·legacions, així com els informes dels organismes sectorials afectats per raó de les seves competències.

D'altra banda, entre els mesos de juliol de 2016 i abril de 2019 s'han celebrat 15 Ponències tècniques en les quals han participat representants de la Generalitat de Catalunya, la Diputació de Barcelona, l'Àrea Metropolitana de Barcelona, el Consorci del Parc Natural de la Serra de Collserola i els diversos ajuntaments de l'àmbit de la MPGM i del PEPNat. Paral·lelament, durant tot el procés de redacció, s'han mantingut reunions amb els Ajuntaments per discutir les propostes del PEPNat. Així mateix, mitjançant aquestes ponències i reunions s'han recollit suggeriments i conclusions que també han quedat integrats en el present Pla especial.

10. Ordenació proposada

L'estratègia ecològica és l'eix transversal i vertebrador de les diferents propostes, que inclouen tant l'ordenació i regulació dels usos i les seves intensitats, com directius, recomanacions i projectes estratègics a desenvolupar per l'òrgan gestor. Aquestes propostes s'han organitzat en 6 apartats:

- a) Model de preservació i millora dels valors ecològics
- b) Model de valorització dels recursos naturals
- c) Model d'ús públic
- d) Model en relació al patrimoni construït
- e) Model per a les infraestructures i els serveis
- f) Espai funcional adjacent al PEPNat.

Diagrama 2: Estratègia ecològica del PEPNat.

a) Model de preservació i millora dels valor ecològics

L'estratègia ecològica del Pla especial es fonamenta en la preservació de la biodiversitat i potenciació dels serveis ecosistèmics mitjançant l'anàlisi dels fluxos i de les funcions ambientals del Parc. Es planteja, per tant, una estratègia ecològica basada en una gestió dinàmica i adaptativa.

Per tal d'articular aquesta estratègia i donar-hi compliment, es defineixen quatre eixos estratègics (veure taula 2). Els dos primers estan més enfocats al manteniment i potenciació de la biodiversitat i els valors de l'espai, i els segons, a l'ús i dinàmiques que tenen lloc actualment en aquest àmbit.

Eixos de l'estratègia ecològica	Propostes PEPNat
Millora de la connectivitat interna i externa. Garantir la conservació de la biodiversitat i dels processos ecològics, així com la seva connexió i continuïtat territorial.	Definició de l'Espai funcional
	Reconeixement dels Espais d'interès connector
	Projectes estratègics de millora de la connectivitat
Conservació dels elements de valor ecològic. Garantir la conservació dels valors del Parc amb un equilibri positiu amb l'ús públic de l'espai.	Foment del mosaic agroforestal
	Identificació de les Àrees d'espacial significació
Control de les pertorbacions. Buscar l'equilibri entre les pertorbacions i la preservació dels valors ecològics i culturals del Parc per tal de mantenir la integritat i la qualitat de l'espai.	Delimitació de les Illes de tranquil·litat
	Concentració de la freqüentació
	Foment d'una estratègia baixa en carboni
Foment de l'economia verda. Afavorir la dinamització del territori i cercar activitats que permetin gestionar-lo de manera sostenible.	Corresponsabilitat i cogestió

Taula 2: Eixos de l'estratègia ecològica i propostes del PEPNat.

En el marc general d'una clau urbanística homogènia que ofereix la màxima protecció, la clau 29co Sistema de parc forestal de Collserola, el Pla delimita dins del Parc natural àmbits que requereixen una ordenació específica més restrictiva o bé amb particularitats per la seva especial sensibilitat o singularitat. Es tracta de les Reserves naturals parcials, els Espais d'interès connector, les Àrees d'espacial significació i les Illes de tranquil·litat. Així mateix, es preveuen estratègies i instruments ad hoc per a fer front a la realitat canviant del territori i la societat, com les propostes en relació al canvi climàtic i l'Eina multicriteri.

Reconeixement dels Espais d'interès connector

L'objectiu d'aquests espais és garantir de manera general la permeabilitat territorial, des del punt de vista de la connectivitat ecològica, tant a l'interior del Parc natural com entre el Parc i la resta del territori, en particular amb la resta d'espais oberts de la regió metropolitana. Aquests espais abasten una superfície de 2.662 Ha.

El Pla identifica dues categories d'Espais d'interès connector en base a la seva funcionalitat:

- Espais connectors funcionals. El Pla defineix en total 12 connectors que es classifiquen segons el seu paper en la connectivitat: 4 grans connectors que permeten la connectivitat del Parc de Collserola amb la resta de la xarxa d'espais naturals o connectivitat externa (corredor de la Serralada Litoral, corredor occidental, corredor central i corredor oriental), 3 que presenten un paper rellevant quant a la connectivitat interna i 5 amb un paper clau per garantir la connectivitat en aquelles zones més desconexes del Parc, anomenats connectors locals
- Xarxa hídrica d'interès connector. El Pla identifica 5 cursos de rellevància (4 rieres i 1 torrent).

Dins dels Espais d'interès connector s'estableixen criteris d'intervenció per tal de garantir el manteniment dels processos ecològics i dels fluxos que els caracteritzen, així com l'obligatorietat de preveure mesures en aquest sentit. A més, el Pla planteja un seguit de projectes estratègics per a millorar la realitat existent en clau de connectivitat en aquests espais. La identificació i continuïtat d'aquests espais ha estat un dels criteris claus en la delimitació de l'Espai funcional.

Identificació de les Àrees d'especial significació

El Pla considera que els punts d'aigua permanent i les pedreres requereixen una estratègia diferenciada que potenciï els seus valors de manera individual prioritant la conservació dels valors ambientals, limitant i/o regulant l'accés públic de manera compatible amb la conservació dels seus valors com a espai d'interpretació i coneixement, quan s'escaigui.

El Pla identifica 3 pantans amb una certa entitat (pantà de Vallvidrera, pantà de Can Borrell i bassa gran de Can Coll). Pel que fa a les 12 pedreres analitzades, es plantegen tres estratègies bàsiques: restauració combinada d'àrees forestals i espais oberts, no intervenció per permetre l'evolució natural dels ecosistemes, i no intervenció per pedreres ja integrades a la trama urbana.

Delimitació de les Illes tranquil·litat

Les Illes de tranquil·litat resulten d'identificar les àrees menys pertorbades del Parc, principalment en relació al model d'ús públic i a tots aquells elements, activitats o dinàmiques que generen perturbacions en els ecosistemes i el seu funcionament. S'han identificat 5 illes: la Salut, el Turó d'en Xai, Can Balasc, Sant Medir i Can Catà.

Aquests espais han de permetre disposar d'unes condicions més favorables per la flora i la fauna i són àmbits que reben un tractament diferenciat. Amb això, en aquestes Illes es preveu una mobilitat més restringida i unes condicions específiques pel que fa a les possibles perturbacions. La superfície combinada de totes les Illes suma 2.494 Ha.

Gestió dinàmica i adaptativa

Canvi climàtic

El canvi climàtic s'integra com un dels elements clau a tenir en compte en la presa de decisions del Parc. Els principals aspectes considerats són: estratègia baixa en carboni, sistema de monitoratge del Canvi climàtic, foment de l'economia verda i el consum de proximitat, increment de la superfície gestionada i concepció del Parc com un espai educatiu i de sensibilització sobre el Canvi climàtic.

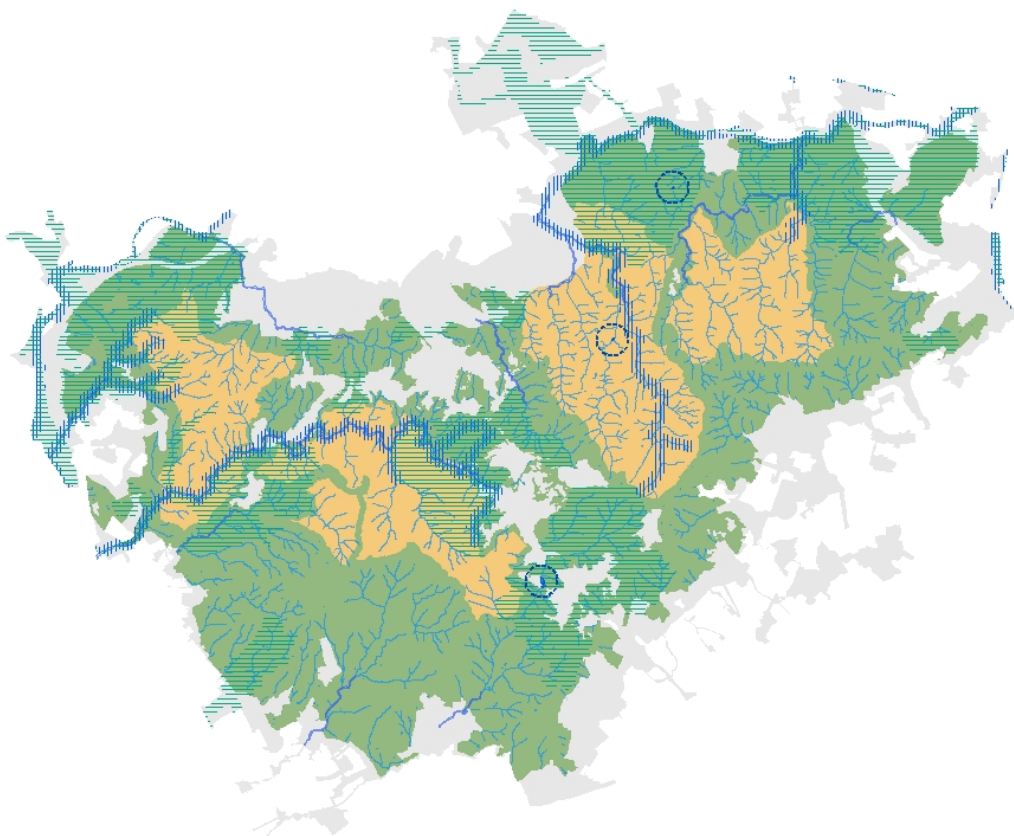
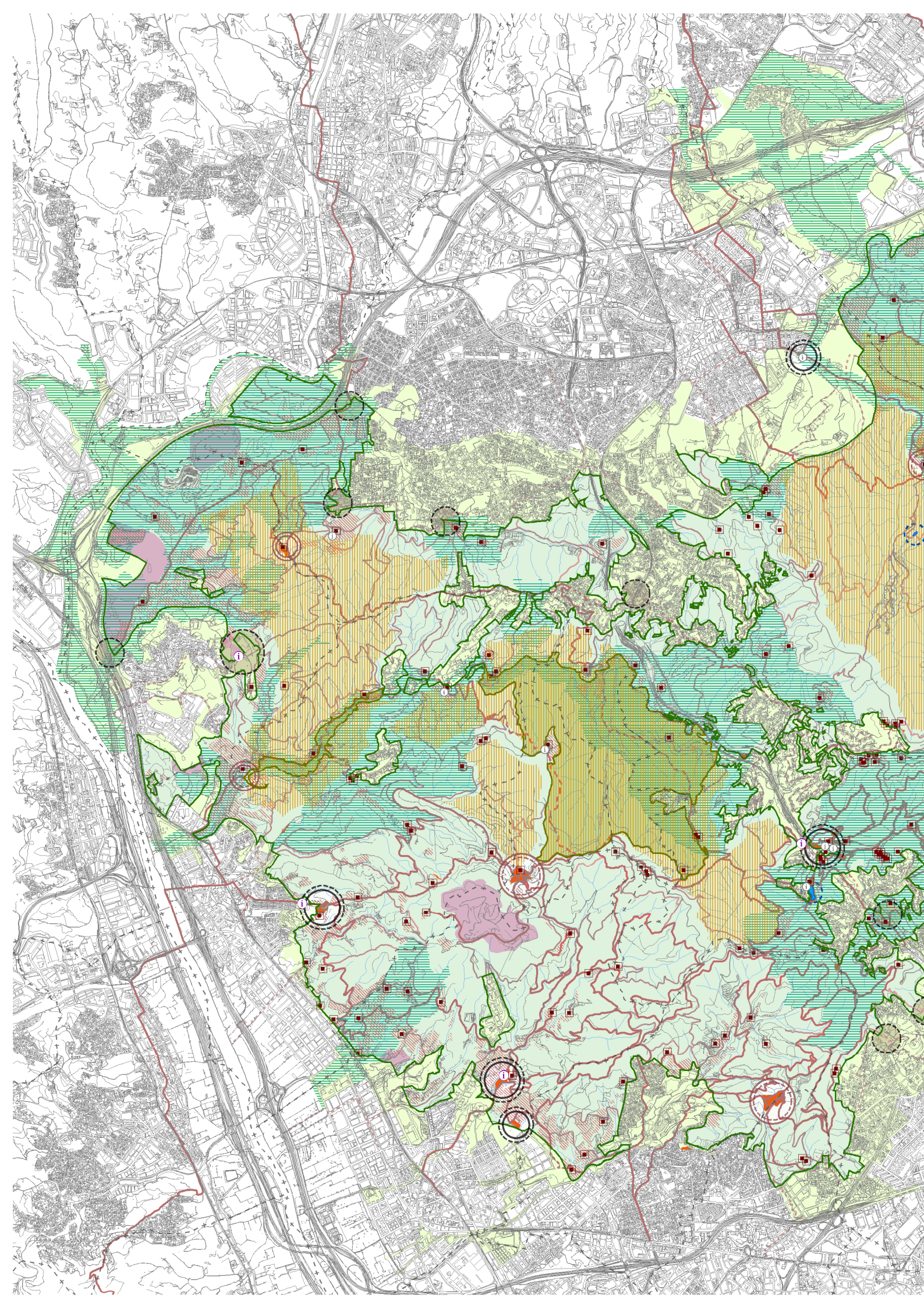
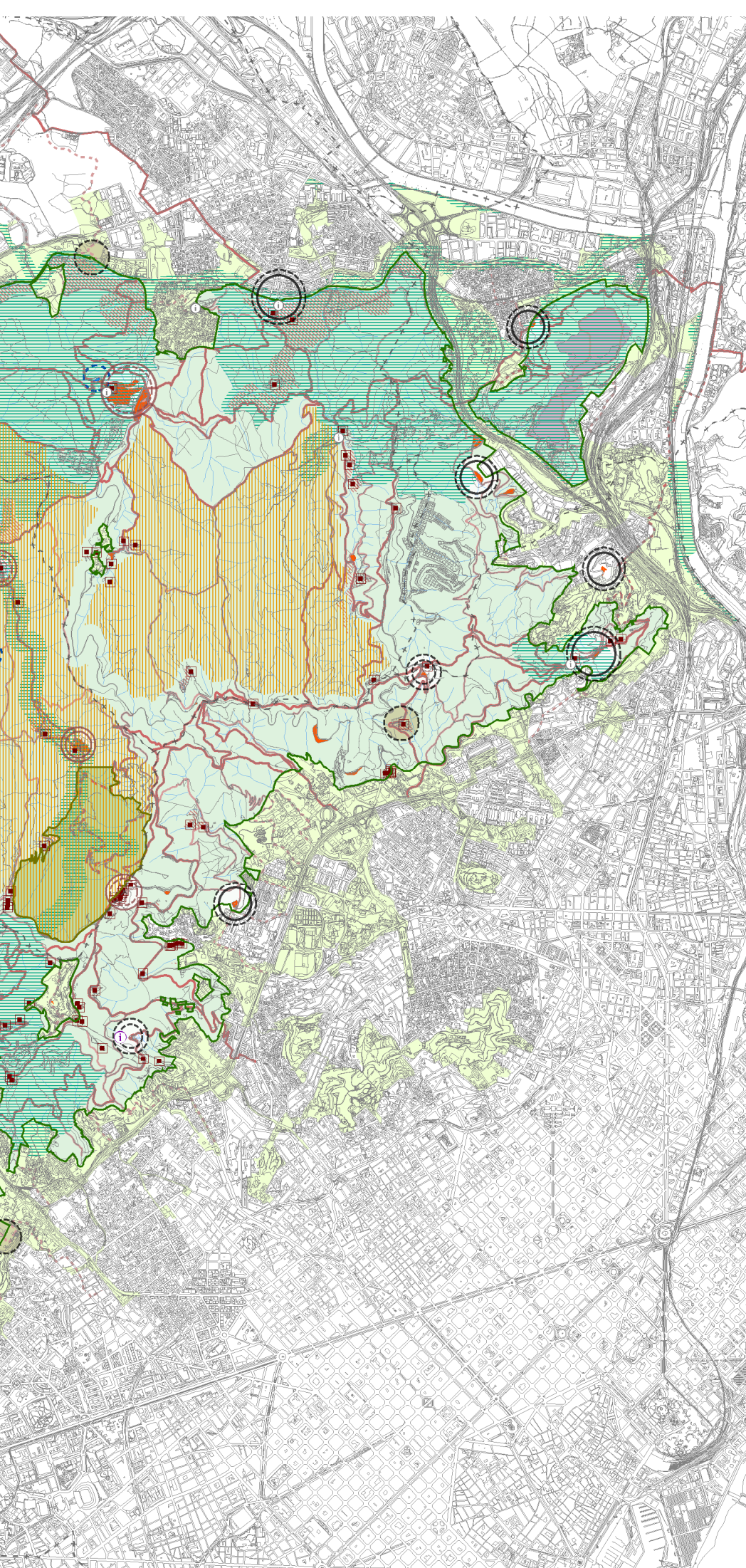

Figura 2: Preservació i millora dels valors ecològics. Espais d'interès connector: Espais connectors funcionals (vermell) i Xarxa hídrica d'interès connector (blau), Àrees d'especial significació: pedreres (rosa) i pantans (cercle blau), Illes de tranquil·litat (groc), Espai funcional (gris).

Estructura del Pla

Delimitació del Parc Natural de la Serra de Collserola

Delimitació de les Reserves Naturals Parcials

Espai funcional

Àmbits d'ordenació específica

Espais d'interès connector

Àrees d'especial significació

Pantans

Àrees amb activitats

Illes de tranquil·litat

Activitats agrícoles

Àrees prioritàries per a l'agricultura

Ús públic

Enclavaments, nodes, fites interiors

Estratègies àmbits

Formalitzats a potenciar (5/6)

Formalitzats a mantenir (0/2)

Formalitzats a contenir (3/3)

Formalitzats a transformar (0/2)

Reconeixement i consolidació (1/10)

Nivell1 Nivell2

Punts d'informació

Actuals

Proposta

Xarxa dinàmica per a l'ús públic

Camins estructurants

Camins no estructurants

Catàleg de masies, cases rurals i altres construccions en S.N.U.

Construccions incloses

Fons:

Àrea Metropolitana de Barcelona, 2019

Consorti del Parc Natural de la Serra de Collserola, 2018

Aquest plànol incorpora de forma indicativa, per a una millor comprensió dels objectius de connectivitat ecològica i social, els elements estructurants de connectivitat fora de l'àmbit del present Pla especial.

L'Eina multicriteri

L'Eina multicriteri forma part de l'estratègia ecològica en la mesura que ha de facilitar una gestió dinàmica i adaptativa de l'espai natural. Basada en Sistemes d'Informació Geogràfica (SIG), és un instrument d'anàlisi sistemàtic del territori que permet valorar i ponderar el seu estat actual, així com els efectes ecològics i ambientals que impliquen els usos i activitats existents i futures al Parc. Per tal de fer aquesta valoració, l'Eina treballa a tres escales diferents:

- L'escala estructural: analitza l'encaix del model de Parc proposat pel PEPNat.
- L'escala de projecte: caracteritza els usos i activitats admesos per tal d'introduir determinades condicions a la seva implantació.
- L'escala de seguiment: defineix indicadors amb l'objectiu de monitoritzar l'estat del Parc.

b) Model de valorització dels recursos naturals

El PEPNat valora, d'una banda, la importància de les activitats primàries en la conservació del mosaic agroforestal, la millora de la biodiversitat, la disminució de la vulnerabilitat front els diferents riscos, la lluita passiva de la prevenció d'incendis forestals i, de l'altra, reconeix el seu paper de generador de rendes econòmiques i de dinamització del territori. Dins d'aquest marc de referència, i tenint en compte la pèrdua de biodiversitat i els possibles escenaris derivats del canvi climàtic, el Pla especial estableix els següents objectius generals:

- Mantenir i millorar el mosaic agroforestal, identificant mecanismes per a la potenciació i consolidació de la superfície agrària i fomentant l'economia verda.
- Promoure la gestió forestal i els usos i aprofitaments agropecuaris sota criteris de sostenibilitat que es basin en el respecte de la funció ecològica, social i el foment de la qualitat ambiental i paisatgística del Parc.
- Establir mecanismes que contribueixin a l'increment de la viabilitat de les activitats agràries, promovent la marca de qualitat de Collserola i una xarxa de comercialització i divulgació.
- Facilitar l'establiment de les directrius del Pla Agropecuari, actualment en fase d'implementació.

Usos	Propostes PEPNat
Usos i activitats agrícoles: D'acord amb el Pla agropecuari aprovat pel CPNSC	Àmbits prioritaris per a l'agricultura
	Tipologies de conreu, superfície mínima i segregacions
	Construccions agrícoles
	Marges de cultiu
Usos i activitats ramaderes: Fomentar la pastura extensiva ordenada com a eina de prevenció d'incendis forestals i gestió d'hàbitats	Horts
	Àmbits prioritaris de pastura
	Dejeccions ramaderes
	Construccions ramaderes
Usos i activitats forestals: Obligatorietat d'instrument d'ordenació forestal	Tipus de ramaderia i d'explotacions ramaderes
	Directrius de gestió forestal
	Instruments de gestió forestal
Altres activitats Segons normativa sectorial i d'acord amb el model de Parc	Viabilitat de les explotacions forestals: explotacions de biomassa
	Extractives
	Caça
	Recol·lecció

Taula 3: Usos i propostes d'acord amb el Model de valorització dels recursos naturals.

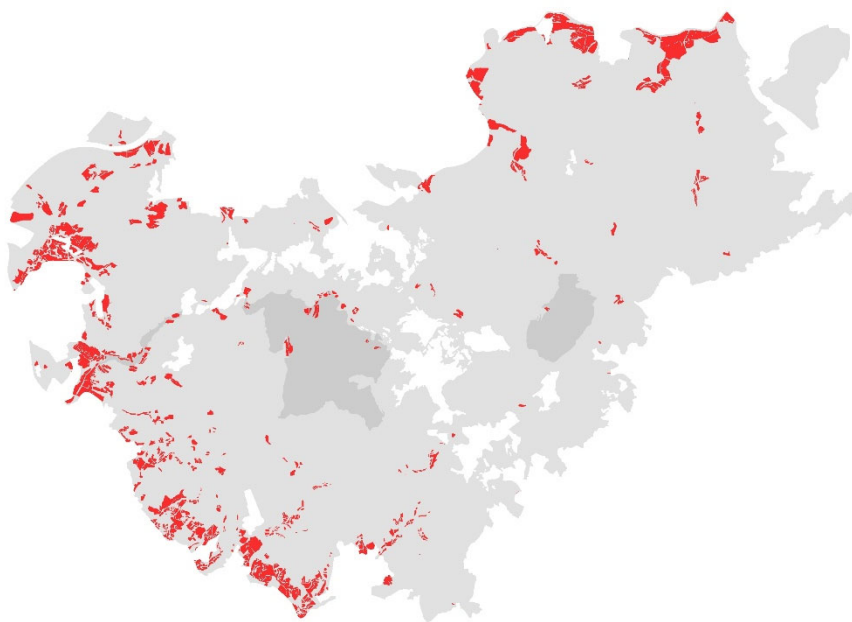

Figura 3: Valorització dels recursos naturals. Àrees prioritàries per a l'agricultura (vermell).

c) Model d'ús públic

El model d'ús públic aposta per la definició d'una xarxa bàsica que concentri els recursos en determinats espais i recorreguts, preferentment a la vora del Parc. En coherència amb els objectius del PEPNat i tenint en compte la infraestructura per a l'ús públic existent, aquesta xarxa prioritza la disminució de la pressió social en àrees sensibles de l'interior del Parc, la modulació de l'accés a l'espai protegit per mitjans no motoritzats i la relació del Parc amb d'altres espais oberts metropolitans.

Es proposa una classificació dels diferents àmbits d'ús social segons la seva funcionalitat i es plantegen un seguit d'estratègies per cadascun d'ells. Les estratègies fan referència tant a les dotacions existents (àrees formalitzades) com a la implantació de futures àrees equipades (àrees no formalitzades). Aquestes últimes es corresponen totes elles amb àmbits, situats a l'Espai funcional o a la vora externa del Parc, que actuen com parcs de proximitat o destinacions parcials.

Pel que fa als equipaments per a l'ús públic, es planteja mantenir les dotacions existents i identificar aquelles construccions del Catàleg de masies més adients d'acord amb el model de Parc per a albergar aquest ús.

D'altra banda, la xarxa dinàmica recull els camins per als visitants que es desplacen a peu, en bicicleta o a cavall. Els camins s'organitzen en dues categories bàsiques: estructurants i no estructurants. En la definició d'aquesta xarxa s'han tingut en compte la minimització de les pertorbacions derivades de l'ús públic i la promoció de les Illes de tranquil·litat, l'accessibilitat dels visitants (en especial des dels teixits limítrofs i del transport públic metropolità), la connectivitat dels itineraris del Parc amb altres xarxes per a l'ús públic d'escala superior, l'oferta d'una varietat d'experiències paisatgístiques i el reequilibri territorial, així com la limitació a l'obertura de nous camins.

XARXA PER A L'ÚS PÚBLIC

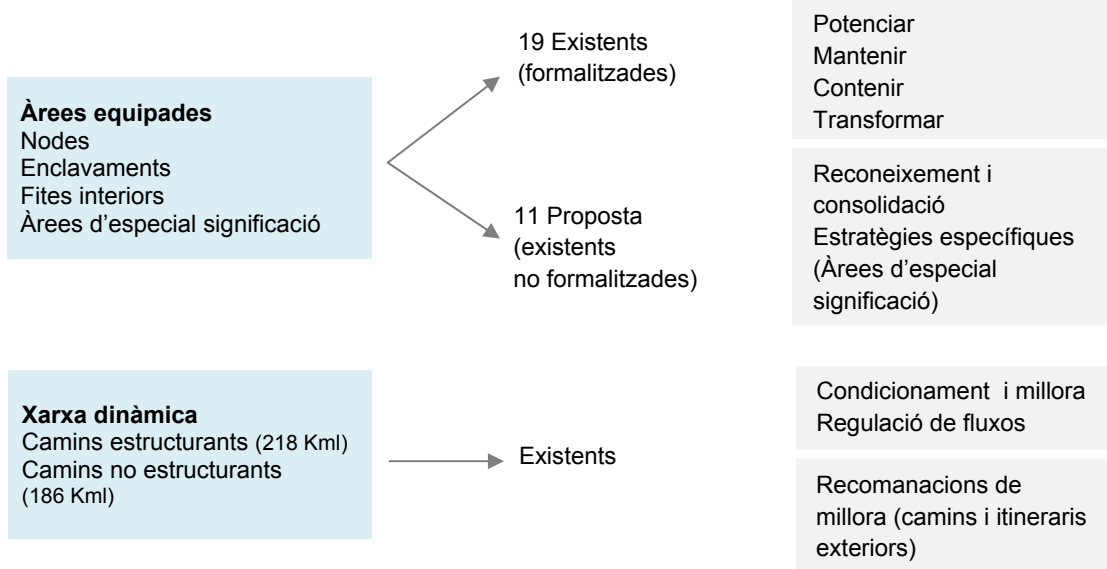

Diagrama 3: Esquema Model d'ús públic.

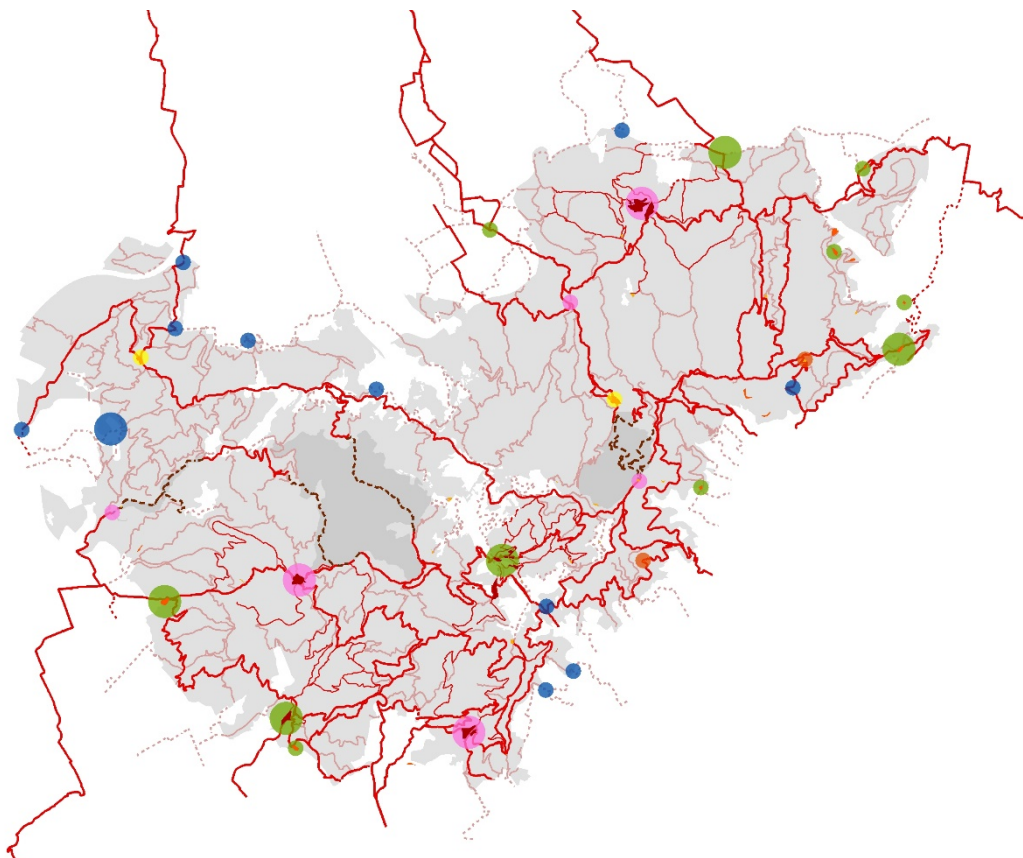

Figura 4: Ús públic. Estratègies àrees equipades (cercle): potenciació (verd), manteniment (groc), contenció (rosa), transformació (vermell), formalització nous àmbits (blau), Xarxa dinàmica per a l'ús públic: camins estructurants (vermell) i camins no estructurants (rosa)

d) Model en relació al patrimoni construït

El Pla, d'una banda, recupera i posa en valor l'extens patrimoni cultural, i de l'altra, no admet, amb caràcter general, noves construccions. Així mateix, des del Pla es consideren i s'analitzen les construccions no compatibles amb el model de Parc i es delimiten definitivament els espais de regulació especial (ERE).

Per tal de fer efectiu l'objectiu fonamental del PEPNat de mantenir i millorar el patrimoni arquitectònic, històric i cultural del Parc, el Pla reconeix un seguit de construccions que es corresponen amb una correcta colonització del territori i que aporten qualitat al medi natural, agrari i paisatgístic. Es tracta en primera instància de les construccions del Catàleg de masies, cases rurals i altres construccions en sòl no urbanitzable i, en segon terme, dels elements d'interès tradicional, ambiental o paisatgístic inclosos a l'Inventari de patrimoni cultural (Annex 9).

Pel que fa a les edificacions existents no incloses al Catàleg de masies, aquestes seguiran en la mateixa situació que tenen en l'actualitat, essent admissibles o no únicament en funció de la regulació prevista en les claus urbanístiques del planejament general. D'aquestes construccions, un percentatge elevat no compta amb un ús implantat conforme al model de Parc, i per tant restarien en situació de fora d'ordenació.

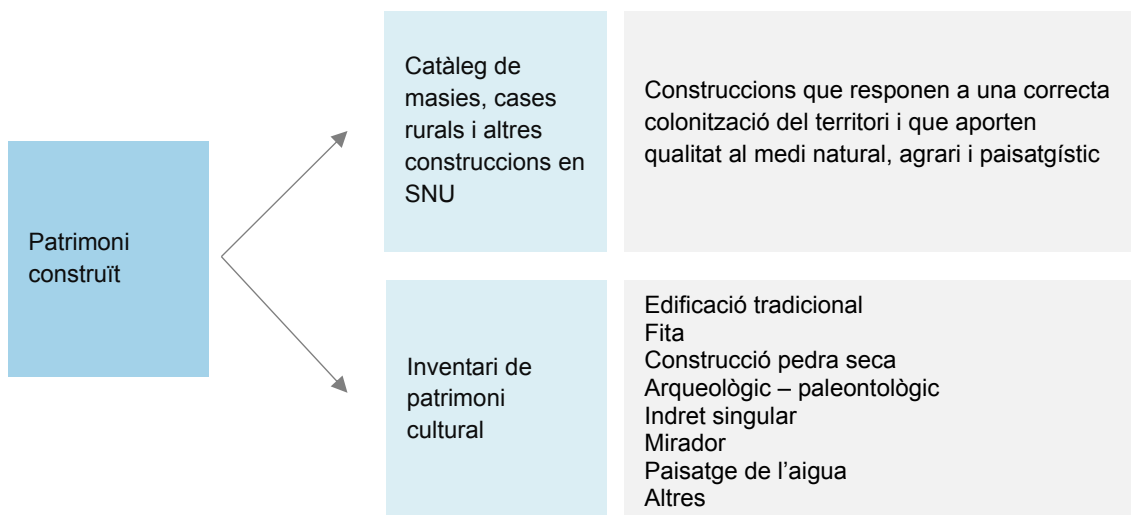

Diagrama 4: Esquema Model en relació al patrimoni construït.

e) Model per a les infraestructures i els serveis

De la diagnosi es desprèn que cal fer front, tant a l'impacte negatiu que les infraestructures que travessen i voregen el Parc tenen sobre la connectivitat dels sistemes naturals, com abordar la millora de les infraestructures associades a l'ús públic i altres activitats conformes amb el model de Parc.

Amb caràcter general, es limita la implantació de noves infraestructures a les estrictament necessàries per a satisfer l'interès públic general i la correcta gestió del Parc. Així mateix, es restringeix el pas de noves infraestructures a les reserves i altres zones sensibles, com els cursos fluvials i les zones humides, i s'estableix que caldrà evitar en la mesura del possible les Illes de tranquil·litat i els Espais d'interès connector.

El PEPNat fa una distinció entre infraestructures inherents al Parc i infraestructures de pas. Les primeres s'admeten sempre que siguin necessàries per al desenvolupament dels usos permesos (usos rústics, en edificacions catalogades o dotacions del Parc). En les segones caldrà justificar la necessitat de la seva implantació, la inexistència d'alternatives raonables de localització fora del Parc i estudiar alternatives de pas (soterrament). Per l'admissió de noves infraestructures caldrà redactar plans especials i els projectes d'implantació o d'ampliació de les existents s'hauran de sotmetre a avaluació ambiental.

Infraestructures	Propostes PEPNat
Infraestructures de serveis	<p>Els criteris i condicions específiques, tant per a les infraestructures existents com per a les de nova creació, fan referència a aspectes ambientals, d'integració paisatgística i de tractament de l'entorn. Caldrà tenir en compte tres condicions bàsiques:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Autosuficiència i una menor dependència de l'exterior, 2. Enderroc i retirada de les infraestructures existents innecessàries o obsoletes, 3. Control de les perturbacions
Prevenició d'incendis	<p>El Pla planteja propostes de millora i compleció en coherència amb el model actual, en especial pel que fa a la pastura controlada i la xarxa de camins PPIF.</p>
Infraestructures de vialitat	<p>Es regula la xarxa de camins de Parc, que inclou la xarxa rodada no bàsica (recollida a l'Inventari de camins), i es plantegen solucions específiques per a millorar la permeabilitat ecològica, l'impacte paisatgístic, i l'encaix amb el model d'ús públic de les infraestructures que travessen el Parc.</p> <p>Els criteris de cara a l'ordenació i gestió dels camins són els següents: mínima obertura dels camins nous, tancament de determinats corriols oberts, o eixamplats, i tancament amb control d'accés i clau per als veïns, serveis i emergències dels camins que formen part de la xarxa rodada no bàsica.</p>

Taula 4: Model per a les Infraestructures i els serveis

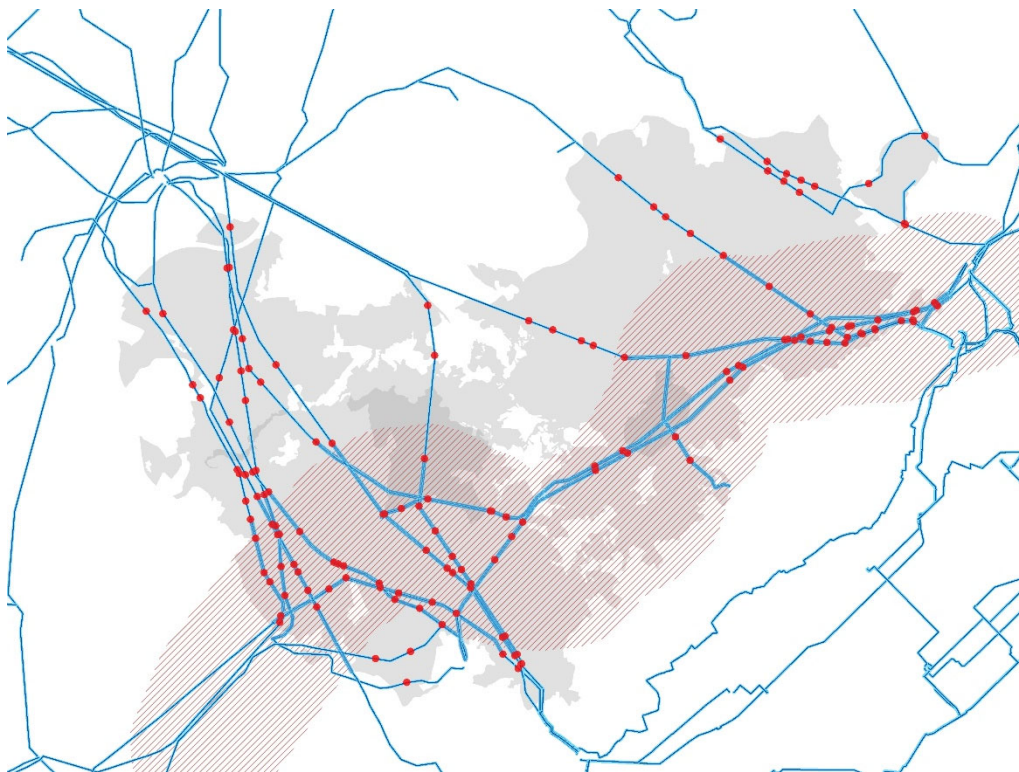

Figura 5: Localització dels trams conflictius de col·lisió d'aus rapinyaires. Xarxa elèctrica aèria d'alta tensió (blau), ruta aus migratòries (trama vermella) i punts en carena (punts vermells).

f) Espai funcional adjacent al PEPNat

L'Espai funcional reuneix tots aquells àmbits que, o bé per les seves característiques o bé per la seva funcionalitat, són susceptibles d'organitzar-se establint sinèrgies amb el Parc natural, en especial pel que fa a la preservació i millora dels valors ecològics de l'interior del Parc i la connectivitat ecològica externa.

El Pla delimita l'Espai funcional en consonància amb els objectius i hi estableix tant directrius i criteris generals com recomanacions. Les directrius són disposicions que defineixen estratègies o pautes d'actuació que han de ser concretades pels plans i projectes que es desenvolupin en l'Espai funcional. Es detallen a la memòria i a la normativa del Pla. Les recomanacions, en canvi, són determinacions que es consideren adients per assolir l'objecte del Pla però que s'entenen sotmeses a les valoracions d'oportunitat o conveniència que l'administració competent pugui fer en el moment de l'actuació. Estan recollides als Annexos 2 i 3 del Pla.

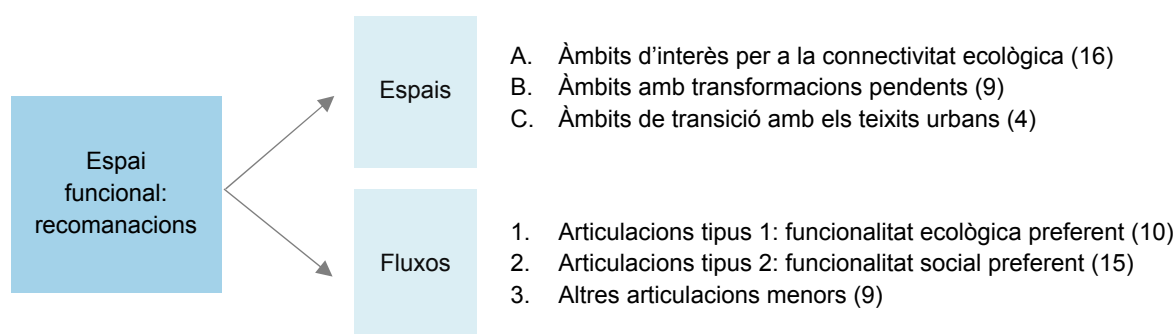

Diagrama 5: Estructura de les recomanacions per a l'Espai funcional.

Objectius de l'Espai funcional	Criteris de delimitació
Potenciar la connectivitat ecològica de la serra de Collserola per tal de preservar la biodiversitat i maximitzar els serveis ecosistèmics	Sòls necessaris per garantir tant la connexió de Collserola amb els espais oberts de l'entorn com la permeabilitat ecològica interna.
Reforçar els valors ecològics de la vora , atès que acaben condicionant la qualitat ecològica interna del Parc.	Sòls amb hàbitats desestructurats i degradats de la vora exterior, així com els sòls on es duen a terme usos de caràcter periurbà.
Reduir els riscos geològics, d'incendi i d'inundació en el punt de contacte entre la ciutat i l'espai natural	Franges dels teixits urbans i de les infraestructures que estiguin sotmeses a riscos per raó de la presència de línies elèctriques, per una manca de formalització de la vora o per una elevada pressió antròpica, entre d'altres.
Minimitzar l'impacte i les perturbacions sobre el Parc dels teixits urbans i les edificacions i potenciar la seva funció com a àrees de transició.	Teixits urbans situats a la vora del Parc (residencials de baixa densitat i àrees d'equipaments privats) amb potencial com espais de transició i/o dels quals caldria minimitzar l'impacte.
Donar continuïtat a la xarxa metropolitana d'espais lliures i corredors verds	Vials i zones verdes urbanes claus per a facilitar l'accés al Parc per mitjans no motoritzats.
Incentivar els usos de lleure a les vores del Parc.	Espais lliures i camins perimetrals amb potencial per acollir usos de lleure i disminuir la pressió social en àrees més sensibles de l'interior de l'espai natural.

Taula 5: Objectius i criteris de delimitació de l'Espai funcional.